London Symphony Orchestra la Festival

(Grigore Constantinescu – 10 septembrie 2011)

La o săptămână de Festival, am ascultat prima orchestră de faimă urcând pe scena Sălii Mari a Palatului, pentru a prezenta două programe înscrise printre cele cu deosebit interes pentru publicul iubitor de muzică romantică.

London Symphony Orchestra revine la București după prezențe anterioare (1970 și 2003), justificând aprecierile melomanilor prin indiscutabilele calități de ansamblu orchestral performant, ceea ce justifică și acum includerea sa în seria „Mari orchestre ale lumii”. La pupitrul londonez s-au aflat doi dirijori aleși pentru această ediție, șefi de orchestră care cunosc deja de ceva vreme potențialul ansamblului și muzicienilor londonezi: românul Horia Andreescu și izraelianul Nikolai Znaider. Realizarea programelor ce ne-au fost propuse diferă ca orientare componistică și, totodată, mentalitate, experiență interpretativă. Pentru Horia Andreescu, opțiunile aparțin conjuncturii festivaliere în ce privește piesa concertantă, dedicată viorii de Alexandr Gazunov, și convingerilor de muzician pentru **Simfonia a VI-a** de Gustav Mahler. Relația cu violonista Nikola Benedetti, solistă ce beneficiază deja de un renume pe traseele publicisticii competitive, a fost cea a valorificării unei muzici ascultate destul de rar. Pentru noi există o comparație cu victoria Silviei Marcovici, care a câștigat cu **Concertul** de Glazunov laurii maximi ai Concursului Internațional „George Enescu” acum patru decenii. Sala Mare a Palatului nu avantajat-o însă pe interpretă, Benedetti păstrând din oferta sa mai mult ornamentica virtuoză, decât vigoarea și sonoritate postromantică a muzicii ruse. Pregătindu-se să ascultăm **Simfonia** de Mahler, știam că dirijorul, orchestra și publicul sunt angajați într-o experiență singulară, care presupune concentrare, efort și interes arhitectonic concret sau imaginativ. Horia Andreescu este un pasionat al muzicii celui aniversat în 2010 la centenarul plecării sale în eternitate. Personal, experiența și realizarea mi-au lăsat impresia convingătoare a unei pasiuni eficiente în pledoaria pentru imensele discursuri mahleriene, care nu menajează răbdarea interpretului sau melomanului. Dramaturgia cu efuziuni romantice a primei părți, poetica celei de a treia dar, poate mai ales, ascensiunea alpină a Finalului au unit efortul cu trăirea, spre satisfacția celor pentru care reîntâlnirea cu Mahler este un eveniment continuu, fără ca să conteze trecerea timpului. Pentru a puncta această satisfacție, Horia Andreescu și LSO au oferit publicului, ca supliment, un înflăcărat **Preludiu** la actul III al operei Lohengrin de Wagner, unind aici până la exces forța și cu spectaculosul. De ținut minte o astfel de ipostază pentru Orchestră și Dirijor !

După această performanță, receptam o impresie similară pentru al doilea program susținut de muzicienii londonezi. Este de considerat că succesul anterior al violonistului Nikolai Znaider, ca solist de concert în ediția anterioară a Festivalului, ar fi fost un argument pentru prezența sa pe podiumul dirijoral, cu un repertoriu Beethoven, Wagner, Brahms. Ceea ce am ascultat indică un timp destul de redus pentru a acumula experiența noii sale opțiuni interpretative. Znaider depune eforturi pentru a „ține pasul” cu muzica și orchestra. Soluția reiese din marcarea accentelor, păstrarea metricii și egalizarea tempourilor cu o dinamică minim economică, situată între nuanțe mari și medii. Gândirea construcției formale reflectă încă perioada studiului, fără a ajunge la pledoaria pentru capodoperă, deși alegerea tinde spre un repertoriu de largă circulație, binecunoscut publicului. Deci, urmărindu-l, nici orchestra nu a reacționat diferențiat, surprinzând prin modul în care retragerea muzicienilor din fața efortului care antrenează angajarea calitativă

determină un plan egal cu cotidianul, ceea ce nu poate crea evenimentul, nici prin cumulul sonor al uverturii wagneriene, nici în omiterea poematicului crepuscular al **Simfoniei a IV-a** de Brahms. În prezentarea solistului serii, se vorbește despre Saleem Adboud Ashkar cu recomandări entuziaste din partea mai multor dirijori internațional, precum Mehta, Mutti, Barenboim, Foster. Nu am regăsit acest entuziasm în **Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră** de Beethoven, lucrare care, cântată în această manieră, se află departe de Radu Lupu sau Martha Argerich, mai recent prezentă cu acest concert chiar la Sala Mare a Palatului într-un Festival anterior. Poate condițiile de amplasare și sonoritatea justifică această evoluție mai puțin convingătoare, deși reacția publicului a fost generoasă. Solistul a simțit însă adevărul, abandonând podiumul fără a acorda vreun supliment.

Am ascultat, în două seri, două orchestre cu aceiași muzicieni și purtând același renume? Ceva a diferențiat rezultatul artistic, ceea ce poate da de gândit în alegerea finală a proiectelor de program pentru Festival.